

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Кж I 501/05
17.11.2005. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Драгише Ђорђевића, председника већа, Слободана Рашића, др Глигорија Спасојевића, мр Сретка Јанковића и Бате Цветковића, чланова већа, са саветником Наташом Бањац, као записничарем, у кривичном предмету против оптуженог АА, због кривичног дела силовања из члана 103. став 1. Кривичног закона Републике Србије и др., одлучујући о жалби браниоца оптуженог, адв.АБ, изјављеној против пресуде Окружног суда у Пожаревцу К. 15/2004 од 10.11.2004.године, у седници већа одржаној у смислу члана 375. Законика о кривичном поступку, у присуству браниоца оптуженог, дана 17.11.2005.године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба браниоца оптуженог АА и пресуда Окружног суда у Пожаревцу К. 15/2004 од 10.11.2004.године, ПОТВРЂУЈЕ.

О б р а з л о ж е њ е

Наведеном првостепеном пресудом оптужени АА оглашена је кривим за кривично дело силовање из члана 103. став 1. Кривичног закона Републике Србије (КЗ РС), за које дело му је утврђена казна затвора у трајању од 4-четири године и за кривично дело противприродни блуд из члана 110. став 1. КЗ РС, за које дело му је утврђена казна затвора у трајању од 1-једне године и 3-три месеца и осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 5-пет година у коју му се урачунава време проведено у притвору од 27.12.2003. године до 5.2.2004.године. Оптужени је обавезан да надокнади све трошкове кривичног поступка колико исти буду изнели а о чијој висини ће председник већа одлучити посебним решењем, као и да на име паушала, на жиро рачун суда уплати износ од 20.000 динара све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења. Оштећена ББ, за остваривање имовинско правног захтева упућена је на парницу.

Против те пресуде благовремено је изјавио жалбу бранилац оптуженог, због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона и одлуке о казни, са предлогом да Врховни суд Србије преиначи првостепену пресуду и оптуженог ослободи од оптужбе због недостатка доказа или да пресуду укине и списе предмета врати првостепеном суду на поновно суђење, као и са захтевом за обавештавање оптуженог и браниоца о седници већа другостепеног суда.

Републички јавни тужилац, у поднеску Ктж.број 634/05 од 11.4.2005.године предложио је да Врховни суд Србије одбије као неосновану жалбу браниоца оптуженог АА, а првостепену пресуду потврди.

У седници већа одржаној у смислу члана 375. Законика о кривичном поступку (ЗКП) у одсутности обавештених Републичког јавног тужиоца и оптуженог, а у присуству браниоца оптуженог који је дао објашњења за ставове изнете у жалби Врховни суд је испитао побијану пресуду, размотрио остале списе предмета и предлог Републичког јавног тужиоца из напред наведеног поднеска, па је након оцене жалбених навода и предлога, нашао да је жалба браниоца оптуженог неоснована.

Првостепена пресуда не садржи битне повреде одредаба кривичног поступка на које другостепени суд, у смислу члана 380. став 1. тачка 1. ЗКП, пази по службеној дужности.

Сходно томе, неосновано се жалбом браниоца оптуженог првостепена пресуда побија због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11.ЗКП и при том, наводи да је пресуда нејасна и неразумљива, да нема разлога о одлучним чињеницама, што се према садржини жалбе односи на тврдњу да пресуда нема убедљивих разлога за оцену суда исказа оштећене, односно због чега је њеном исказу суд поверовао, а да о појединим одлучним чињеницама постоји противречност између оног што се наводи у чињеничном опису у изреци и у образложењу пресуде, са садржином записника о саслушању оштећене, а то због тога што из исказа оштећене не произилази онако како суд утврђује да је оптужени оштећеној, након што се одвојила од њега код термо-пећи и пошла ка шанку и непосредно пре извршења обљубе, поново наредио да седне на барску столицу, већ произилази да је она сама то учинила и на тај начин изазивала односно позивала оптуженог на полно општење.

Најпре, није тачно да пресуда нема убедљивих разлога за оцену суда исказа оштећене, јер прихватајући исти у целини као истинит, суд каже да то чини, осим због високог степена убедљивости, доследности и искрености оштећене приликом описивања критичног догађаја, већ и због тога што је њен исказ потврђен материјалним доказима, при чему у пресуди доводи у везу делове њеног исказа о појединим одлучним чињеницама, са одговарајућим доказима који се на те чињенице односе.

Надаље, тачан је навод жалбе да према садржини исказа оштећене, она не тврди да јој је оптужени (у ситуацији описаној у жалби) поново наредио да седне на барску столицу, већ о том делу догађаја каже да је пошла ка шанку да се обуче и села на барску столицу а да је оптужени кренуо за њом, скинуо се и сео на суседну столицу до њене . Али тачно је и то да оштећена тврди да јој је оптужени, непосредно пре тога и пре него што ју је одвео до термо пећи и ту принудио на противприродни блуд, наредио да скине све са себе и да седне на барску столицу, па навођење ове чињенице у изреци и у образложењу пресуде (страна 12 став први) мада недовољно прецизно у погледу тренутка кад оптужени изговара наредбу, није у супротности са стварном садржином исказа оштећене из којег, насупрот тврдњи жалиоца, никако не произилази да је оштећена села на барску столицу, поступајући у тим тренуцима по својој слободној вољи и сопственој иницијативи да би "изазивала оптуженог на полно општење". Стога, нема знатне противречности разлога пресуде са садржином изведених доказа која би представљала битну повреду одредаба поступка о којој је реч и доводила у питање закључке суда у погледу одлучних чињеница да оштећена није пристала на полни однос и противприродни блуд са оптуженим, већ да ју је он на то принудио.

Наводи жалбе којим се првостепена пресуда побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, своде се на тврдњу да питање одсуства отпора оштећене није до краја разјашњено и да суд одсуство отпора погрешно објашњава страхом оштећене од оптуженог, полазећи од истоветног закључка вештака заснованог искључиво на причи оштећене, уз указивање да из самог исказа оштећене произилази да никакав отпор није пружала критичном приликом, да је оптуженог гурала само приликом полног односа и то због бола и да то, и околност да је успела да га одвоји од себе, као и околност да јој се ништа није догодило кад је прекидала "пушење", указује да никакве принуде од стране оптуженог није било, односно да је оштећена од почетка могла да пружи тако јак отпор оптуженом и да га спречи, да је стварно вршио принуду над њом, уз друге могућности да избегне критичну ситуацију коју није искористила (да побегне из кафића, виче и зове у помоћ и др.). Поред тога, бранилац указује да суд не цени одсуство отока и црвенила на лицу оштећене које би одговарало њеном опису примењене силе (двадесетак шамара), ни то што је оштећена сама, нага, села на барску столицу и тиме позивала оптуженог на полно општење и да олако суд цени исказе сведока власника објекта у којем се налази кафић оптуженог, а које околности указују да је требало веровати оптуженом а не оштећеној, а то и из разлога који се тиче сиромашног имовног стања оштећене као њеног мотива да навођењем оптуженог на полни однос, задржи посао у кафићу .

Међутим, предње жалбене наводе Врховни суд је оценио неоснованим јер је првостепени суд, кроз свестрану анализу и оцену свих изведених доказа означених у побијаној пресуди, као и оцену одбране оптуженог, правилно и у потпуности утврдио све одлучне чињенице које чине објективна и субјективна обележја кривичних дела која се оптуженом стављају на терет, дајући детаљне, јасне и логичне разлоге због чега је исказ оштећене оценио истинитим, а због чега је одбрану оптуженог осим у делу признања да је критичном приликом тукао оштећену (опалио јој највише три шамара због мањка) и да је потом са њом имао полни однос и орални секс, оценио нелогичном и неистинитом, а које разлоге првостепеног суда Врховни суд прихвата као правилне.

Правилност оцене првостепеног суда о неоснованости одбране оптуженог, поновљене и у жалби његовог браниоца, да је до полног општења са оштећеном дошло искључиво на њену иницијативу, без примене силе према оштећеној од стране оптуженог, не доводи се у сумњу изложеним жалбеним наводима. Ово из разлога, што је изведеним доказима – извештајем лекара специјалисте неуролога и судскомедицинским вештачењем, на несумњив начин утврђено повређивање оштећене вишеструким понављањем удараца у пределу главе, на местима констатованих повреда (крвног подлива у десном чеонем пределу и болне осетљивости у перикријалном делу мишића са десне стране), што у свему одговара опису оштећене о начину и количини примењене силе, а оповргава наводе одбране оптуженог о истој чињеници (да је оштећеној ударио два односно највише три шамара).

Да понашање оштећене критичном приликом и начин њеног реаговања-пасивно трпљење, није знак добровољног пристанка оштећене на полни однос и противприродни блуд са оптуженим, већ последица претходног физичког насиља и психичког иживљавања и понижавања оштећене од стране оптуженог и истим проузрокованог страха високог интензитета и осећаја животне угрожености, првостепени суд је основано закључио полазећи од налаза и мишљења комисије вештака, психијатра и психолога, о наведеним чињеницама и околностима и психофизичкој подређености оштећене, као разлозима немогућности и неспособности оштећене да пружи било какав активнији отпор оптуженом. При том, веродостојност налаза и мишљења вештака неосновано се оспорава жалбом браниоца јер стручност и квалификованост вештака ничим није доведена у сумњу, а из самог налаза и мишљења вештака видљиво је да су исти дали имајући у виду и материјалне доказе о примењеној сили, а не само казивање оштећене.

С обзиром на утврђене чињенице и околности које се тичу психичког стања оштећене у време извршења дела (означеног од стране вештака као "психичка укоченост"), неприхватљиви су наводи жалбе да на неистинитост исказа оштећене, а истинитост одбране оптуженог, указује околност да она није ни покушала побећи из кафића, тим пре што је тврдња жалиоца да је то могла учинити јер је кључ био у вратима кафића, супротна утврђењу у побијаној пресуди да је кључ оптужени ставио у џеп након што је врата кафића закључао. Неосновано се жалбом указује и да првостепени суд занемарује исказе сведока ВВ и ГГ, јер је неспорно да оштећена није викала ни дозивала у помоћ, па искази наведених сведока који ништа нису чули критичне ноћи, нису од значаја за пресуђење у овој кривичној ствари.

Следствено свему реченом, првостепени суд је, на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно применио кривични закон кад је нашао да је оптужени радњама ближе описаним у изреци побијане пресуде, остварио сва законска обележја управо оних кривичних дела за која га је, истом, огласио кривим, па је Врховни суд оценио неоснованим супротне жалбене наводе о повреди кривичног закона и предлог за доношење ослобађајуће пресуде због недостатка доказа да је оптужени извршио кривично дело у питању, односно да је употребио силу и због одсуства сталног и трајног, дакле, озбиљног отпора оштећене.

Испитујући побијану пресуду у делу одлуке о казни, Врховни суд налази да је првостепени суд правилно утврдио постојање на страни оптуженог олакшавајућих околности које се тичу његове релативне младости и околности да је у време извршења дела његова урачуњљивост била смањена, али не битно, што ни жалбом није оспорено, као и отежавајуће околности – да је дело из члана 103. став 1. КЗ РС извршено са две радње, а дело из члана 110. став 1. КЗ РС, са три радње и природу тих радњи, што се неосновано оспорава жалбеним наводима да се ради о елементима дела, будући да се кривична дела у питању извршавају и само по једном од предметних радњи, а понављање истих представља отежавајућу околност. Правилном оценом значаја тих околности и утицаја истих на висину казне, првостепени суд је оптуженом за учињена дела правилно одмерио појединачне казне као у изреци побијане пресуде и јединствену казну затвора у трајању од пет година, јер овако одмерена казна и по оцени Врховног суда одговара објективној тежини и друштвеној опасности извршених дела, с обзиром и на последице истих на психичко здравље оштећене, па је неопходна за постизање законом прописане сврхе кажњавања (члан 33. ОКЗ). Ова одлука не доводи се у сумњу наводима жалбе о погрешно утврђеној отежавајућој околности која се тиче раније осуђиваности оптуженог за кривично дело из члана 33. став 2. ЗОМ, о чему је уз жалбу приложена

фотокопија пресуде Војног суда у Београду Ик. 1493/99 од 30.10.2001.године, којом је оптужени ослобођен од оптужбе за наведено кривично дело, а без доказа о правноснажности те пресуде, јер у присуству других отежавајућих околности и с обзиром на тежину и друштвену опасност извршених дела, околност раније осуђиваности за једно и то неистоврсно кривично дело, није била од претежног утицаја на висину одмерене казне.

Из свих изнетих разлога, а на основу члана 388. ЗКП, Врховни суд је одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар, Председник већа

Наташа Бањац, с.р. судија,

Драгиша Ђорђевић, с.р.

За тачност отправка

ср